



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## **Universitätsbibliothek Paderborn**

### **Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia**

**Sulpicius <Severus>**

**Amstelodami, 1665**

Concilium Cæsar- Augustanum contra Priscillianistas.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-11490**

12 curioso ingenio, catervatim ad eum confluebant. Quippe humilitatis speciem ore & habitu prætendens, honorem sui & reverentiam, cunctis injecerat.

1 LXII. Jamque paulatim perfidiæ istius tabes, pleraque Hispaniæ pervaserat: quin & nonnulli Episcoporum depravati, inter quos *Instantius* & *Salvianus*, Priscillianum non solum confessione, sed sub quadam etiam conjuratione suscepserant. Quo <sup>1</sup> *Adyginus* episcopus Cordubensis, ex vicino agens, comperto, <sup>2</sup> ad *Idatium* emeritæ ætatis sacerdotem <sup>3</sup> refert. Is vero sine modo, & ultra quam oportuit, Instantium sociosque ejus laceffens, facem quandam nascenti incendio subdidit: ut exasperaverit malos potius, quam com-  
4 presserit. Igitur <sup>3</sup> post multa inter eos, & digna memoratu certamina, <sup>4</sup> apud Cæsar-augustam Synodus congregatur:

cui

σε Capodupus γωαιξί ηγ'α πριζόν-  
ταν. II. Hist. 12. Hieron. in Esaiam  
XLIV. Hispaniarum & Lusitanie deceptæ  
sunt muliercula onerata peccatis, quæ  
ducuntur desideriis variis.

1 *Adyginus episcopus Cordubensis.*] In-  
fra Igitur vocatur: sed legendum utro-  
bique *Hyginus*. Hic Hofio in Episcopatu  
successit. *Drus.*

2 *Ad Idatium emeritæ ætatis sacerdotem refert.*] Assentior iis qui legunt, *Emerita civitatis*. Augusta Emerita civitas Lusitanie, quæ Ptolemæo ἐπιερα-  
τα, ab Augusti militibus emeritis sic appellata creditur. *Drusus*. Tum vero Emerita metropolis habebat dignitatem, quæ post à Calisto 11. Pont. Compostellam traducta est. Potest etiam legi, Quo *Hyginus* comperto, omnino enim Hygini, non Adhygini nomen est retinendum. Pro Idacio vero S. Hieronymus habet *Hylatium*, in libro de scriptoribus ecclesiasticis. *Sigon.* Sacerdotem autem, non more suo, Episcopum vocat.

3 *Post multa inter eos, & digna memoratu certamina.*] Crebræ, ut videtur, A. CCC LXXXIV. contra Priscillianistas synodi habitæ. Fl. Luc. Dexter in Chro-

nico, A. CCC LXXXIV. *Emerita Augusta in Hispania Episcopus Metropolitanus Pontifex Lusitanie, contra Priscillianum concilium contrahit.*

4 *Apud Cæsar-augustam synodus congregatur.*] Extant fragmenta quædam ejus concilii, in nominibus Episcoporum enormiter depravati, atque errore collectoris rejecti ad tempora Hormisdæ Papæ, cum sub Damaso collocandum fuisset. Id exhibet & emendat Baronius ad A. CCC LXXXI. *Cæsar-augusta alterum Concilium contrahitur; præfuit Phœgadium Episcopus ..... interfueruntque Episcopi Burdegalensis, Tolosanus, Helonenis, Idatius Metropolitanus Bracarenis, Adentius Metropolitanus Toletanus, Ethernus Episcopus Osinensis, Cartherius Uxamensis, Lupus Telensis, Valerius Cæsar-augustanus & alii, in quibus Emilia Barcinonensis, & etiam ex Gallis S. Martini Turonensis.* Fl. Luc. Dexter. Hoc est illud Cæsar-augustanum concilium, cujus octo Canones extant in Tomo conciliorum Hispaniæ. Garfias de Loayza falso existimat, aliud esse omnino ab illo Cæsar-augustano, in quo Priscillianistæ damnati. Nam unum fuit, ut ex nominibus, Episcoporum patet: sive id anno

cui tum etiam Aquitani Episcopi interfuere. Verum hære-  
tici committere se iudicio non ausi, in absentes tum lata  
sententia, damnatique <sup>1</sup> *Instantius & Salvianus* Episcopus, <sup>5</sup>  
*Helpidius & Priscillianus* laici. Additum etiam, ut <sup>2</sup> *si quis dam-*  
*natos in communionem recepisset, sciret in se eandem sententiam*  
*promendam.* Atque <sup>3</sup> id Ithacio Sossubensi episcopo negocium <sup>7</sup>  
datum ut decretum Episcoporum in omnium notitiam deferret, ma-  
ximeque <sup>4</sup> *Iginum extra communionem faceret*: qui primus om-  
nium

anno 380. quod Acta volunt, vel 384.  
quod Dexter vult, celebratum sit. Quod  
autem damnatio Priscilliani ibi non ex-  
tat, id vel dolo Priscillianistarum fa-  
ctum, vel quia paulo post in Toletano  
1. Concilio prolixè repetitur. *Bivarius.*  
Quantum ex Sulpicio colligi potest,  
concilium illud Cæsar-augustanum non  
anno ccc lxxxiv. sed quadriennio  
ante, ccc lxxx. vel anno post habi-  
tum est. Ergo vel fallitur Dexter, vel  
aliud concilium innuit, quam de quo  
Sulpicius loquitur. Tum & illud mi-  
rum, quod dicit Martinum Turonen-  
sem interfuisse. De quo nihil Sulpicius,  
quanquam Aquitaniæ Episcoporum me-  
minerit. *Horn.*

1 *Instantius & Salvianus Episcopus.*]  
Lego, *Episcopi.* Nam Instantius etiam  
Episcopus fuit, ut ex sequentibus patet.  
*Druf.*

2 *Si quis damnatos in communionem re-*  
*cepisset.*] Hæc verba dubitare nos non si-  
nunt, fragmenta Cæsar-augustani con-  
cili, esse ejusdem cujus hoc loco Seve-  
rus meminit. Nam ibi Canon. v. est:  
*Item lectum est*: ut hi qui per disciplinam  
aut sententiam Episcopi ab Ecclesia  
fuerint separati, ab aliis Episcopis non  
sint recipiendi. Quod si scientes Episco-  
pi fecerint, non habeant communio-  
nem. Ab universis Episcopis dictum  
est: *Qui hoc commiserit, Episcoporum non*  
*habeat communionem.* Sed & ex dogmati-  
bus atque corruptelis Priscilliani, quæ  
sancitis contrariis legibus idem conci-  
lium conatum est convellere, plane in-  
telliges, hoc illud idem esse concilium

Cæsar-augustanum, cujus Severus me-  
minit. Cum enim Priscillianus pluri-  
mas nobiles fœminas seduxisset, con-  
cilium sancivit: *Ut mulieres omnes Eccle-*  
*siæ Catholicæ fideles à vivorum alienorum*  
*lectione & cœtibus separantur.* Quod iidem  
jejunarent die Dominico & abominan-  
da in clandestinis conventibus patra-  
rent, statutum: *Ne quis jejunet die Do-*  
*minico. Ne habitent in latibulis cubiculo-*  
*rum ac montium.* Sumentes Eucharistiam  
eam non comedebant. Contra hoc Sy-  
nodus: *Eucharistiæ gratiam, si quis pro-*  
*batur acceptam non consumpsisse in Ecclesia,*  
*anathema sit in perpetuum.* *Baron.*

3 *Id Ithacio Sossubensi episcopo negotium*  
*datum.*] Non solum decreta faciunt, ut  
damnent hæreticos, sed executionem et-  
iam mandant uni ex episcopis Ithacio  
Sossubensi. Quæ autem civitas sit Sossu-  
ba, nondum reperi. Auspicor, ne Os-  
sonobensi scribendum sit. Nam Osso-  
ba fuit civitas Lusitaniæ, & Vincentius  
episcopus Osso-nobensis interfuit Con-  
cilio Eliberitano. Ni quis malit Oxo-  
mensi. Nam Uxama Plinio & Ptolemæo  
in Hispania celebratur, & in conciliis  
legitur. Episcopus Oxomensis, vulgo  
Osma. Isidorus vocat Ithacium Hispa-  
niarum Episcopum. *Sigonius.*

4 *Iginum extra communionem faceret.*]  
Lege Iginum. Paulo ante: *Adiginus*  
*Episcopus Cordubensis.* Hic primus erro-  
res Priscilliani detexit; ipse tamen pau-  
lo post in eandem hæresim lapsus, se-  
melque & iterum relapsus est, sed tan-  
dem à Maximo Imp. exilio damnatus.  
Doluit ejus senectam S. Ambrosius ad

mnium infectari palam hæreticos cœpisset, postea turpiter depravatus, in communionem eos recepisset.

- 1 LXIII. Interim *Instantius* & *Salvianus*, damnati iudicio sacerdotum, *Priscillianum* etiam <sup>1</sup> laicum, sed principem malorum omnium, una secum Cæsaraugustana Synodo notatum, ad confirmandas vires suas, <sup>2</sup> Episcopum in Labineni oppido constituunt: rati nimirum, si hominem acrem & callidum sacerdotali auctoritate armassent, tutiores fore <sup>2</sup> sese. Tum vero *Idacius* atque *Ithacius* acrius instare, arbitantes posse inter initia malum comprimi: sed parum sanis consiliis, <sup>3</sup> seculares iudices adeunt, ut eorum decretis atque

EXECU-

Valentinianum scribens: *Hoc solo dolore percitus, quod Higinium Episcopum senem in exilium duci comperi, cui jam non nisi extremus superesset spiritus.* Fl. Lucius Dexter cccxxxiv. *Higinius Episcopus Cordubensis tactus hæresi Priscillianorum, quam ante detestatus fuerat, iussu Maximi ex Hispania vinculus Tre viros adducitur, postea vero criminis convictus, in exilium mittitur ad Leronem insulam Gallie.* Hæc insula tum serpentibus plena erat: postmodum ab iis, Honorati Arelantenis virtute, liberata. Alio nomine Lerinum dicitur, vulgo S. Honorato, Lirinensi monasterio insignis. *Bivarius.*

1 *Laicum.*] Ex male intellecto loco Apostoli 2. Pet. 2. nata fuit jam tum illo ævo distinctio Ecclesiæ membrorum in laicos & clericos. Quod vero Priscillianus ex laico ad Episcopatum promotus fuit, id exprobrando, non laudando, commemorat Sulpicius. Neque enim id fieri solebat, nisi rarissime & in casu extreme necessitatis. Siricius Episcopus Romanus bis id in Ecclesia usurpatum dicit, propter hæreticos. Intellegit autem Hilarium & Ambrosium qui se potissimum in Occidente ingruenti Arianiismo opposuerunt. Unde electio Ambrosii ab omnibus approbata fuit, teste ipso ad Vercell. ep. lxxxii. ubi ait: *Ordinationem eam Occidentales Episcopi iudicio, Orientales etiam exemplo*

probarunt. Inepte Baronius addit, cum his verbis innuere, quod minus ritè actum videbatur, id iudicio sedis Apostolicæ publico decreto esse firmatum. Nullæ enim Romani Episcopi in Mediolanensi Ecclesia partes fuerunt, nulla auctoritas, ut constat.

2 *Episcopum in Labineni oppido constituunt.*] Quæsi quod sit Labinense oppidum in Hispania, nec reperi. Quare Abilensi legendum putavi. Est enim Abila, seu Abula nota & veteribus, & presentibus temporibus in Hispania. Confirmavit meam opinionem S. Hieronymus, qui in libro de scripturis Ecclesiasticis Priscillianum Abilæ episcopum vocat. *Sigon.* Ita & locum hunc Sulpicii Baronius in Annalibus corrigi. Patria ei Gallæcia. Colligo ex his verbis Chronici, *Priscillianus episcopus de Gallæcia*, ut dicat, Priscillianus de Gallæcia, non Episcopus de Gallæcia. Nam Abila certe in Gallæcia non est. *Drus.*

3 *Seculares iudices adeunt.*] Ut autem hæretici Prisciliano episcopo constituto se muniverunt, sic Catholicorum principes ad præsidium secularium iudicum contra eos confugerunt, atque à Gratiano tum Imperatore in Gallis agente rescriptum elicerunt, ut omnes hæretici ecclesiis, urbibus, ac terris omnibus pellerentur. Factum est hoc anno cccclxxx. *Sigon.*

1 *Idacius*

executionibus hæretici urbibus pellerentur. Igitur post multa & 3  
 fœda, <sup>1</sup> Idacio supplicante, elicitur à Gratiano tum Impe-  
 ratore rescriptum, quo universi hæretici excedere non Ec-  
 clesiis tantum aut urbibus, sed extra omnes terras propelli  
 jubebantur. Quo comperto, Gnostici diffisi rebus suis, non 4  
 ausi iudicio certare, sponte cessere, qui Episcopi videban-  
 tur: cæteros metus dispersit. At tum Instantius, Salvianus & 5  
 Priscillianus Romam profecti, <sup>2</sup> ut apud Damasum, urbis ea tem-  
 pestate Episcopum, <sup>3</sup> objecta purgarent. Sed iter eis præter 6  
 interiorem Aquitaniam fuit: ubi tum ab imperitis magnifi-  
 ce suscepti, sparsere perfidiæ semina: maximeque <sup>4</sup> Elusa-  
 nam plebem, sane tum bonam & religioni studentem, pra-  
 vis prædicationibus pervertere. <sup>5</sup> A Burdigala per Delphi- 7  
 num

<sup>1</sup> Idacio supplicante.] Qui non apud  
 Iudices tantum, sed scriptis quoque edi-  
 tis Priscillianistas exagitavit, sicut testa-  
 tur Isidorus de viris Illustribus: *Idacius*  
*Hispanus Episcopus, cognomento & eloquio*  
*clarus, scripsit quendam librum sub Apo-*  
*logetici specie, in quo detestanda Priscillia-*  
*norum dogmata & maleficiorum ejus artes*  
*libidinunque ejus probra demonstrat, osten-*  
*dens Marcum quendam Memphisiticum,*  
*magica artis scientissimum, discipulum*  
*fuisse Manis & Priscilliani magistrum.*  
 Dicit Marcum Manis fuisse discipulum.  
 non quod Manetis tempore vixerit, sed  
 quia Manichæorum hæresin amplexus  
 est. Unde quoque Maximus Imp. Pri-  
 scillianistas Manichæos vocavit. Con-  
 sentit Augustinus de hæresibus cap. 70.  
 ubi dicit *Priscillianum Gnosticorum &*  
*Manichæorum dogmata permiscuisse.* Et  
 S. Leo Epistola 93. dicit ita Manichæos  
 & Priscillianistas inter se mutuo fœdere  
 esse connexos, ut solis fuerint nomini-  
 bus discreti.

<sup>2</sup> Ut apud Damasum, urbis ea tempe-  
 state Episcopum.] Observandus veterum  
 de Romano Pontifice loquendi mos.  
 Semper eum vocant Romæ, nunquam  
 universalis Ecclesiæ Episcopum. Sic  
 concilium Nicænum: *Τῶ τ' Ὁμῆς,*  
 vel *Ὁ τῆ Ὁμῆς ἐπισκόπου.* Sic Euse-

bius, Hieronymus, Prosper, Augusti-  
 nus & alii. Ex quo patet eos Romanam  
 Ecclesiam pro particulari tantum, non  
 universali, agnovisse. *M. Anton. de Do-*  
*minis.*

<sup>3</sup> Objecta purgarent.] Quoniam Ro-  
 manus Episcopus Imperatoris fultus  
 erat potentia, hinc frequenter ad eum  
 confugerunt oppressi, non tanquam ad  
 summum iudicem, sed tanquam ad il-  
 lum qui magnæ authoritatis in Ecclesia  
 esset, & curam universalem totius Ec-  
 clesiæ imprimis, non solus tamen, susti-  
 neret. Ex quibus appellationibus haud-  
 quaquam sequitur Monarchia Papæ, qua-  
 lem sibi jam arrogat. *M. Anton. de Do-*  
*minis, Salmasius. Forbessius.*

<sup>4</sup> Elusanam plebem.] Elusates Galliæ  
 populos nominavit quoque Plinius. Ni-  
 hil mutandum. Eluso opidum in finibus  
 Nitiobrigum, qua amni Draguto à Pe-  
 trocoriis dividuntur. Vulgo Lausum.  
*Drus.*

<sup>5</sup> A Burdigala per Delphinum repulsi.]  
 Martyrol. Roman. ad xxiv. Decemb.  
*Burdegala Sancti Delphini Episcopi, qui*  
*Theodosii tempore claruit Sanctitate.* Ad  
 eum extant multæ Epistolæ Paulini No-  
 lanii. Eiusdem mentio fit in fragmentis  
 Cæsar-augustiani Concilii, & apud Am-  
 brof. Epist. xv.

num repulsi, tamen in agro Euchrociæ aliquantisper morati, infecere nonnullos suis erroribus. Inde iter cœptum ingressi, turpi sane pudibundoque comitatu, cum uxoribus atque alienis etiam fœminis in quibus erat <sup>1</sup> Euchrocia, ac filia ejus Procula: de qua fuit in sermone hominum, Priscilliani stupro gravidam, partum sibi graminibus abegisse. Hi ubi Romam pervenere, Damaso se purgare cupientes, ne <sup>10</sup> in conspectum quidem ejus admissi sunt. <sup>2</sup> Regressi Mediolanum, æque adversantem sibi *Ambrosium* reppererunt. Tum <sup>11</sup>vertere consilia, ut quia duobus Episcopis, <sup>3</sup> quorum ea tempestate summam authoritas erat, non illuserant, largiendo & ambiendo, <sup>4</sup> ab Imperatore cupita extorquerent. Ita corrupto

<sup>1</sup> *Euchrocia, ac filia ejus Procula.*] Euchrocia sive Euchrotia uxor erat Delphidii rhetoris, quem Ausonius recenset inter Burdegalenses professores. Idem Euchrociam cum filia Procula significat, cum ait, Delphidium alloquens,

*Minus malorum munere expertus Dei,*

*Medio quod avi raptus es,*

*Errore quod non deviantis filie,*

*Pœnaque lapsus conjugis.*

<sup>2</sup> *Regressi Mediolanum, æque adversantem sibi Ambrosium reppererunt.*] A. CCCLXXXVIII. Aliquot Episcopi Priscillianæ factionis ad Ambrosium Mediolanensem Episcopum confugiunt, qui antea vitæ & suorum errorum valde dolentes, confessione ad gremium Ecclesiæ redire satagunt. In quibus Diſtinus tunc presbyter, postea vero Episcopus Austuricensis, Symphosius Episcopus è Gallæcia, & etiam alii complures. *Dexter* in Chronico. Eadem fere *Idatius* in Chronico suo habet.

<sup>3</sup> *Quorum ea tempestate summa authoritas erat.*] *Baronius* misere se torquet, ut authoritatem Papæ Romani *avtoritate excludit*, ab historia Priscillianorum vindicet. Nam in Concilio Tolitano & Taurinensi, Ambrosius Episcopus Mediolanensis, & Romanæ Ecclesiæ sacerdos, pari gradu locantur. Verba Concilii Taurinensis sunt cap. v. *lux.*

*ta literas Venerabilis memoriae Ambrosii Episcopi, vel Romanae Ecclesiæ Sacrosanctis.* Hoc telum ut evitet, omnia mandato Papæ Syrici, cujus in ejusmodi causa Mediolanenses Episcopi legati fuerint, acta esse dicit. Sed hæc conficta esse quis non videt? Imo Sulpicius noster aperte confutat, dum Damaso & Ambrosio æque summam authoritatem tribuit. Absurda enim haud dubie locutio, si Damasi vel Syrici legatus Ambrosius, dici summam utriusque authoritatem fuisse. Perinde ac si dicas Regis Galliæ & legati ejus, summam utriusque authoritatem esse. *Horn.*

<sup>4</sup> *Ab Imperatore cupita extorquent. Ita corrupto Macedonis.*] Immane profecto piaculum, quo suggestionem Macedonii Gratianus princeps maxime pius, ejus quod pie sanxerat, prævaricator est factus: ex quo quidem facinore sibi necem comparavit. Nam Deus Maximum Tyrannum suscitavit, qui & Imperatori & hæreticis necem intulit. Nec intultus abiit Macedonius, ut Paulinus in vita Ambrosii docet. *Temporibus Gratiani, cum ad prætorium Macedonii tuos Magistrorum officiorum pro quodam intercedendo, Ambrosius perrexisset atque præcepto prædicti viri fores invenisset clausas, nec copiam ingrediendi adeptus esset, ait: Et tu quidem venies ad Ecclesiam, quam nec,*

corrupto Macedonio, <sup>1</sup> cum Magistro officiorum, rescriptum eliciunt, quo calcatis, quæ prius decreta erant, *restitui Ecclesiis* jubebantur. Hoc freti *Instantius & Priscillianus*, <sup>13</sup> repetivere Hispanias. Nam *Salvianus* in urbe obierat: ac tum sine ullo certamine Ecclesias, quibus præfuerant, recepere. Verum <sup>2</sup> *Trachio* ad resistendum non animus, sed <sup>14</sup> facultas defuit: quia hæretici, <sup>3</sup> corrupto Volventio proconsule, vires suas confirmaverant. Quinetiam *Ithacius*, ab his, <sup>15</sup> quasi perturbator Ecclesiarum reus postulatus, iussusque per atrocem executionem deduci, trepidus profugit ad Gallias: <sup>4</sup> ibi Gregorium præfectum adiit. Qui compertis quæ <sup>16</sup> gesta erant, rapit ad se turbarum authores jubet, ac de omnibus ad Imperatorem refert, ut hæreticis viam ambiendi præcluderet. Sed id frustra fuit: quia per libidinem & po- <sup>17</sup> tentiam paucorum, cuncta ibi venalia erant.

LXIV. Igitur hæretici, suis artibus, grandi pecunia <sup>1</sup> Macedonio data, obtinent, ut Imperiali autoritate præfecto erepta cognitio, <sup>5</sup> Hispaniarum vicario \*. Nam jam <sup>2</sup>

pro-

nec, clausas januas inveniens, ingredi. *Quod factum est mortuo Gratiano. Confugiens etenim Macedonius ad Ecclesiam, patentibus januis aditum invenire non potuit.*

<sup>1</sup> *Cum Magistro officiorum.*] Legendum, tum magistro, ut Macedonius intelligatur eo tempore magister officiorum. Atque ita Instantius & Priscillianus ecclesias sine certamine receperunt. Nam Salvianus Romæ diem suum obiit. *Sigon.* Non displicet conjectura. *Druſius.*

<sup>2</sup> *Trachio.*] Sententia postulat ut reponatur Ithacio. *Sigon.*

<sup>3</sup> *Corrupto Volventio proconsule.*] Est autem intelligendum, non omnes provincias habuisse proconsulem, sed tantum Africam, & Hispanias, quæ proconsulem, & vicarium habuerunt, cum aliæ præsidem & vicarium haberent. Gratianus autem hoc tempore, ut post apparebit, proconsulem Hispaniæ re-

movit, ac solum vicarium reliquit. Itaque in Notitia Imperii Occidentalis sola Africa proconsularis nominatur, quod etiam Salvianus scripsit, in libro de providentia Dei. Pro *Trachio* sententia postulat, ut reponatur *Idacio Sigonius.*

<sup>4</sup> *Ibi Gregorium præfectum adiit.*] Prætorio. Hic postea Episcopus factus est. Fl. Luc. Dexter A. CCCLXXXVIII. *Augustali in sede Batice Iliberritana succedit Gregorius ex præfecto pratorio Gallia, jam confectæ & gravioris ætatis, vir apprime pius, & egregie bonas artes doctus.* Et ad A. CCCCLXXXIII. obiit *Gregorius, Batice, cum prius dicasset librum, de Fide, vel de Trinitate, Gallicæ Placidie Augustæ, femina lectissima.*

<sup>5</sup> *Hispaniarum vicario.*] *Marcellin.* de Juliano agens lib. XXIII. Octavianum Proconsulem Africæ: Venusto Vicariam commisit Hispaniæ. Lacunam hanc satis verisimili, & ad sententiam adcom-

D d 5

modato

proconsulem habere desierant: missique à Magistro officiales, qui <sup>1</sup> Ithacium, tum in Treveris agentem, ad Hispanias retraherent. Quos ille callide frustratur: ac postea, per *Pritannium* Episcopum defensus, illulit. Jam rumor incesserat <sup>2</sup> *Clementem Maximum intra Britannias sumpsisse imperium,*  
<sup>4</sup> *ac brevi in Gallias erupturum.* Ita *Ithacius* statuit, licet rebus dubiis, novi Imperatoris adventum expectare: interim sibi  
<sup>5</sup> nihil agendum. Igitur ubi *Maximus* oppidum Treverorum victor ingressus est, ingerit preces, plenas in *Priscillianum*  
<sup>6</sup> ac socios ejus invidiæ atque criminum. Quibus permotus Imperator, datis ad præfectum Galliarum atque ad vicarium Hispaniarum literis, omnes omnino quos labe illa involve-  
<sup>7</sup> rat, deduci <sup>3</sup> ad Synodum Burdegalem jubet. Ita deducti *Instantius* & *Priscillianus*: quorum *Instantius* prior iustus causam dicere, postquam se parum expurgabat, *indignus*  
<sup>8</sup> *esse episcopatu* pronuntiatus est. *Priscillianus* vero, ne ab episcopis audiretur, <sup>4</sup> ad Principem provocavit: \* permillumque  
 id

modato verbo inferto explevit *Galesin-*  
*legens: vicario deferatur.* Eo itaque licebit esse contentis, dum è libris *missi-*  
*verius* quid depromatur. *Giselin.*

<sup>1</sup> *Ithacium, tum in Treveris agentem.*] Hæc ante multos annos nostra fuit conjectura: quam nunc adeo non muto, ut veram omnino esse nihil ambigam. Historiæ certe veritas à me facit. nam Treveris adventum *Maximi* videtur ille expectasse, qui ibidem advenientem excepit, ubi & mox infra à *B. Martino*, ut cœptis desisteret, monitus esse narrabitur. *Filæus* etiam nostram conjecturam in translatione sua comprobat. *Galesinio* tamen verius visum est *Arvernus*, quod sine libris & historiis diversum prodentibus redarguere ac rejicere sit difficile. Vulgata scriptura erat: *Ithacium* tum in ære veris agentem. *Giselinus.*

<sup>2</sup> *Clementem Maximum intra Britannias sumpsisse Imperium.*] Anno ccc-  
 lxxxiii. *Clemens* *Maximus* militum præfectus *Gratiani* Imp. in Britannia

militari favore Imperator adversus *Gratianum* ipsum appellatus, tantas mox opes adeptus est, ut ex Britannia in Galliam penetrarit, ac *Gratianum* Treveris fugientem persecutus, ipsum apud *Lugdunum* occiderit, & Gallias, Hispaniasque sibi adjunxerit. *Ithacius* ergo ubi audivit, *Maximum* in Galliam erupturum, licet dubia victoria proponebatur, tamen adventum ejus expectare, atque interim nihil agere statuit. *Sigenius.*

<sup>3</sup> *Ad Synodum Burdegalem.*] *At-*  
*Pontanus* *Burdigalensis* in *Chronographia* sua hanc Synodum refert ad annum Christi 413. quæ si à *Maximo* coacta est, qui anno Christi 388. periit, non pluribus ille quam 24. annis nos aut se potius fallit. *Giselin.* Ea habita A. ccc-  
 lxxxv. *Arcadio* & *Bautone* *Coss. Prosper.* Interfuit ei *Martinus* *Turonensis.* Vide *Dial.* III. 15.

<sup>4</sup> *Ad Principem provocavit.*] *Maximus* *Tyrannum.* *Prosper* in *Chronico: Priscillianus* in *Synodo Burdegaliensi* se damnandum